

JEZUS WEET ALLES

Hugo Bouter

JEZUIS
WEET
ALLES

BEWIJZEN VAN ZIJN ALWETENDHEID IN HET EVANGELIE VAN JOHANNES

JEZUS WEET ALLES

Bewijzen van Zijn alwetendheid in het evangelie van Johannes

Copyright © Hugo Bouter
Vormgeving: Jan Paul Spoor
Eerste editie 2020
OudeSporen online uitgeverij

ISBN/EAN 978-94-91797-50-7
NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘En Jezus hief de ogen op naar boven en zei: Vader, Ik dank U dat U Mij hebt gehoord. Ik wist wel dat U Mij altijd hoort, maar ter wille van de menigte die rondom Mij staat, heb Ik dit gezegd, opdat zij geloven dat U Mij hebt gezonden’.

Johannes 11:41-42

Inhoud

Inleiding	11
1. Hij weet wat in de mens is	13
Is er iets goeds in de mens?	13
U moet opnieuw geboren worden	15
2. Hij weet wat u lijdt	17
Het derde teken	17
Zonde en ziekte	18
Achtendertig jaar ziek	19
3. Hij wist wat Hij zou doen	21
Het vierde teken	21
Jezus loopt op de zee	22
Het ware brood uit de hemel	23
4. Jezus kende de harten	25
Dit woord is hard	25
Wij zien Jezus	26
5. Hij wist dat de Vader Hem altijd hoort	29
Ik ken Hem	29
Het zesde en het zevende teken	30
Ik ben de Opstanding en het Leven	31

De zeven 'IK BEN' uitspraken van Jezus.	31
Uit Zijn volheid	32
6. Hij wist dat Zijn uur gekomen was.	35
Het uur is gekomen.	36
De Vader heeft Hem alle dingen in handen gegeven.	36
Het verschil tussen baden en wassen	37
De voetwassing als voorbeeld voor ons	38
7. Jezus kent ook onze vragen	41
Nog een korte tijd	41
In die dag.	42
8. Hij wist alles wat over Hem zou komen	45
Ik ben het.	45
Hij geeft Zijn leven voor de schapen	46
Laat dezen heengaan	47
9. Hij wist dat alles was volbracht	49
De zeven kruiswoorden	49
Vader, vergeef hun	51
Vandaag zult u met Mij in het paradijs zijn.	51
Vrouw, zie, uw zoon	51
Mijn God, Mijn God	52
Hij gaf Zijn geest over.	53
10. Heer, U weet alle dingen	55
Een respons op Zijn liefde, een taak in Zijn dienst.	55
Volg Mij	57

Inleiding

Regelmatig lezen wij in het Johannes-evangelie de woorden 'Jezus wist', of 'Hij wist'. Hij kende de harten en gedachten van Zijn vrienden en volgelingen, maar ook die van de omstanders die de tekenen zagen die Hij deed. Hij had bewuste, innerlijke kennis over de dingen en Hij kende zelfs de overleggingen van Zijn vijanden, die Hem naar het kruis verwezen.

Die feiten zijn een duidelijk bewijs van Zijn godheid (vgl. Ps. 11:4; 139:1-3). Ook God doorgrondt en kent ons, Hij begrijpt van verre onze gedachten. Hetzelfde zien we tijdens het leven van de Heere Jezus op aarde (Luk. 9:47). Hij was waarachtig Mens, maar Hij is het vleesgeworden Woord. Hij is ook op aarde de Zoon van God, Die in de schoot van de Vader is. Zijn gemeenschap met de Vader was volkomen en Hij wist dat de Vader Hem *altijd* hoorde (Joh. 11:42). Hij kon zelfs zeggen: Ik en de Vader zijn één (Joh. 10:30). Hij heeft echter bloed en vlees aangenomen om aan ons gelijk te worden en Zichzelf als *Mens* te vernederen en het grote werk van de verlossing te volbrengen (Joh. 1:14, 18; Fil. 2:5-8; Hebr. 2:9-18).

Het is de moeite waard om de tien passages uit het evangelie te overdenken, die in dit boekje aan de orde komen. Het doel ervan is dat wij meer onder de indruk komen van de heerlijkheid en de grootheid van Zijn Persoon. Hij weet alle dingen, niets is Hem onbekend. Dat is trouwens een grote troost voor onszelf als gelovigen. Hij kent onze situatie, Hij weet alles van ons en Hij zorgt voor ons. Hij is onze grote Hogepriester, Die medelijden heeft met onze zwakheden en in alles verzocht is zoals wij, met uitzondering van de zonde (Hebr. 4:14-16; 5:5-10). Bovendien is Hij ook onze Voorspraak bij de Vader, Die ons herstelt als wij gezondigd hebben (1 Joh. 2:1).

Natuurlijk zijn er meer bewijzen van Zijn godheid en alwetendheid in dit evangelie te vinden. Om een voorbeeld te noemen: nog vóór de eerste ontmoeting met Nathanaël, blijkt Hij hem al te kennen en hem te hebben gezien onder een vijgenboom (Joh. 1:48-51). Jezus wist alles en Hij zag alles, zelfs op grote afstand. Dit mag ons tot meer geloof leiden in de Zoon van God, de Koning van Israël, zoals het met deze discipel gebeurde.

Lees in dit boekje ook meer over de zeven wondertekenen van de Heer in het evangelie van Johannes (hst. 1 tot 5); de zeven 'IK BEN' uitspraken, die Zijn goddelijke heerlijkheid tonen (hst. 5); de zeven facetten van de christelijke positie (hst. 7); alsook de zeven kruiswoorden van onze grote Verlosser (hst. 9).

Gouda, voorjaar 2021

H. Bouter

1. Hij weet wat in de mens is

'En toen Hij in Jeruzalem was op het Pascha, op het feest, geloofden velen in Zijn naam, toen zij de tekenen zagen die Hij deed. Maar Jezus Zelf vertrouwde Zich aan hen niet toe, omdat Hij allen kende, en omdat Hij niet nodig had dat iemand van de mens getuigde, want Hij wist Zelf wat in de mens was.'

Johannes 2:23-25

Is er iets goeds in de mens?

Geloven is *vertrouwen op God en Zijn Woord*. Maar het geloof in wondertekens is niet voldoende om gered te worden. De Heer wist wat er leefde in het hart van de mensen, ondanks hun uiterlijke godsdienstigheid en hun navolging van Hem. Hij kende allen en wist ook wat ze voelden en dachten. Hij had de nodige reserves over de natuurlijke mens, de mens zonder God, de mens die niet was wedergeboren. Het verband met Johannes 3, dat direct hierop volgt, laat dit duidelijk zien. 'U moet opnieuw geboren worden', zegt de Heer tegen de rechtzinnige farizeeër die bij Hem op bezoek komt. Anders kun je het koninkrijk van God niet zien en ook niet binnengaan (Joh. 3:3-5). Uit latere gegevens in dit evangelie blijkt dat dit gesprek gelukkig niet vruchteloos is geweest (Joh. 7:50-51; 19:38-42).

De Heer bezat goddelijke kennis van wat er in de mens was. Hij wist dat er een fundamentele oplossing nodig was voor zijn situatie. In Romeinen 1 tot

3 tekent de apostel Paulus de schuld van de gevallen mens. Hij formuleert in deze hoofdstukken een aanklacht die niets en niemand ontziet, zowel Joden als heidenen. Het godsbeeld en het mensbeeld van de heidenvolken is totaal verwrongen en daardoor hebben zij door hun zondige werken een grote schuld op zich geladen (Rom. 1:18-32). Niemand is bij God rechtvaardig, ook de Joden niet, die toch Gods volk waren (Rom. 2:17-24; 3:9-20). De conclusie is onontkoombaar: allen zijn onder de zonde en de hele wereld staat strafschuldig voor God.

Met veel Schriftcitaten, met name uit de psalmen, wordt deze aanklacht ondersteund. Hiermee toont Paulus de noodzaak van het evangelie van Gods genade, dat Gods kracht is tot behoudenis voor ieder die gelooft, eerst voor de Jood, en ook voor de Griek (Rom. 1:16).

Om nu maar één voorbeeld te noemen uit de zonderegisters van deze hoofdstukken. In Romeinen 1:31 zegt hij dat de mensen 'liefdeloos' zijn, of zonder natuurlijke liefde (HSV). Zelfs scheppingsgaven zoals huwelijks- en gezinsrelaties – gaven die uit het paradijs stammen en die het leven buiten de hof van Eden nog dragelijk maken – worden door de zondigheid van de mens bedorven. Zo kan alles wat God aan de mensen heeft toevertrouwd door ons worden misbruikt. In zijn tweede brief aan zijn medewerker Timotheüs noemt Paulus de kenmerken van de mensen in de laatste dagen (2 Tim. 3:3), en dan blijkt dat de situatie van de christenheid in de eindtijd overeenkomt met die van het heidendom in de dagen van de apostel. De mensen zijn opnieuw 'liefdeloos'; ze tonen geen natuurlijke liefde en trouw in hun relaties. De gevallen mens kan zichzelf niet verbeteren; hij is geneigd tot alle kwaad.

In Romeinen 8:6-8 noemt Paulus nog drie kenmerken van het zondaarsleven:

1. Het zondige vlees bedenkt dingen die leiden tot de dood.
2. Het vlees is vijandschap tegen God en onmachtig om zich te onderwerpen aan de wet van God.
3. Het kan God niet behagen.

Wie door de slechte zondige natuur wordt gekenmerkt, wie 'in het vlees' is – en dat is elke afstammeling van Adam als een gevallen mensenkind –, kan niet tot eer van God leven.

In Genesis 6 lezen we reeds dat de slechtheid van de mens op de aarde groot was, en dat al de gedachtespinstels van zijn hart elke dag alleen maar slecht waren. Toen kreeg de HEERE er berouw over dat Hij de mens op de aarde gemaakt had, en het bedroefde Hem in Zijn hart (Gen. 6:5-6). God kwam toen met het oordeel van de zondvloed, dat de hele mensheid verdelgde met uitzondering van Noach en de zijnen. Dit allesomvattende oordeel vindt ook weer een parallel in de eindtijd, volgens de woorden van de Heer (Luk. 17:26vv.; 2 Petr. 3).

U moet opnieuw geboren worden

In Jeremia 17:9 zegt de profeet: 'Arglistig is het hart, boven alles, ja, ongeneeslijk is het'. En hij vraagt dan: '(...) wie zal het kennen?' Het antwoord is dat er maar één Kenner van de harten is: 'Ik, de HEERE, doorgrond het hart, beproef de nieren, en dat om ieder te geven overeenkomstig zijn wegen, overeenkomstig de vrucht van zijn daden' (Jer. 17:10). Maar de God Die alle mensen oordeelt, kan ons hart veranderen en vernieuwen, en dat doet Hij door middel van de wedergeboorte. Dit was ook in het Oude Testament al bekend, zoals blijkt in de profetie van Ezechiël (Ezech. 36:25-27).

Daarom kon de Heer tegen Nicodemus zeggen dat dit bekende dingen waren: 'Bent u de leraar van Israël en weet u deze dingen niet?' (Joh. 3:10). Bij de nieuwe geboorte krijgen we een nieuw hart en een nieuwe geest in ons binnenste. We worden gereinigd door het waterbad met het Woord en we ontvangen Gods Geest in ons binnenste (Joh. 3:5). De nieuwe geboorte vindt plaats op een heel nieuwe wijze en vanuit een nieuwe bron, het Griekse woord betekent ook 'van boven'. We ontvangen dus een nieuw, een *hemels* leven dat ons geschikt maakt voor Gods nabijheid en voor Zijn hemels koninkrijk. Wat uit de Geest geboren is, is geest (Joh. 3:6). Het valt niet te vergelijken met de natuurlijke geboorte, zoals Nicodemus aanvankelijk dacht (Joh. 3:4).

Deze Joodse leider was één van de mensen die in Hem geloofden vanwege de tekenen die Hij deed (vgl. Joh. 2:23 en Joh. 3:2). Maar er was méér nodig om hem te redden en te zegenen. Hij kon pas het eigendom van Christus worden, nadat hij innerlijk was vernieuwd. We zien later ook dat het terecht was dat de Heer Zich niet toevertrouwde aan dit soort onbekeerde volgelingen, want zij

wilden Hem met geweld Koning maken om te kunnen profiteren van Zijn gaven en Zijn rijkdommen (Joh. 6:14-15).

Zoals gezegd is het later wel goed gekomen met Nicodemus. Hij werd een trouwe volgeling van de Heer en eerde Hem door Zijn lichaam te balsemen met kostbare specerijen, ongeveer honderd pond, en Hem samen met Jozef van Arimathea te begraven in diens nieuwe graf (Joh. 19:38-42; vgl. Matth. 27:57-60).

2. Hij weet wat u lijdt

‘En daar was een mens die achtendertig jaar ziek was geweest. Jezus zag hem liggen, en daar Hij wist dat hij al lange tijd ziek was, zei Hij tot hem: Wilt u gezond worden?’

Johannes 5:5-6

Het derde teken

Johannes 5 beschrijft het derde teken van Jezus in dit evangelie, namelijk de genezing van de verlamde in de zuilengangen van Bethesda, d.i. ‘huis van barmhartigheid’, een badwater bij de Schaapspoort in het noordoosten van Jeruzalem. Door deze poort werden de schapen naar het tempelplein gebracht, om vervolgens als offerdieren te worden geslacht. Mogelijk diende het badwater oorspronkelijk ervoor om schapen te wassen, voordat ze werden geofferd.

Er waren in totaal zeven tekenen die plaatsvonden vóór het lijden en sterven van de Heer, maar de evangelist telt alleen letterlijk de eerste beide tekenen, die te Kana in Galilea plaatsvonden (Joh. 2:11; 4:46, 54). Het eerste teken was dat Hij van water wijn had gemaakt, en dit duidt op de Messiaanse vreugde in de eindtijd. De beste wijn wordt voor het laatst bewaard en de HEERE zal Zich verblijden over Zijn aardse bruid (Jes. 62:1-5).

Het tweede teken was de wonderbare genezing van de zoon van de hoveling te Kapernaüm, een genezing die op vrij grote afstand plaatsvond (ca. 25 km). De hoveling, vermoedelijk een Joodse beambte van Herodes Antipas, had voldoende geloof in het enkele woord dat de Heer tot hem richtte: 'Ga heen, uw zoon leeft'. Zijn geloof was niet gebaseerd op het zien van tekenen en wonderen, maar op het *woord* dat Jezus sprak (Joh. 4:48-54). Het geloof is uit het horen. Dit tweede teken spreekt van het herstel van het gelovige overblijfsel van Israël in de eindtijd. Hun aanneming zal niets anders zijn dan het 'leven uit de doden' (Rom. 11:15).

De genezing van de verlamde op de sabbat wijst eveneens op die heerlijke tijd van zegen. Er blijft namelijk een sabbatsrust over voor het volk van God (Hebr. 4:9), en dan zal volgens het profetische Woord 'de kreupele springen als een hert' (Jes. 35:6). We zien die overvloedige vreugde ook bij de genezing van de kreupele bij de tempelpoort in Handelingen 3. Hij liep en sprong en loofde God. Het geloof in de Naam van Jezus had hem volkomen gezond gemaakt (Hand. 3:8-16).

Zonde en ziekte

Het verband tussen zonde en ziekte is niet altijd zo eenvoudig vast te stellen. Door de zonde van de eerste mens is de dood in de wereld gekomen, en die is tot alle mensen doorgegaan, omdat allen zondaars waren (Rom. 5:12). Paulus noemt de dood dan ook het loon van de zonde (Rom. 6:23). Er is geen andere verwachting voor de gevallen mens, het is het einde van zijn bestaan. Ziekte zouden we misschien een bijproduct van de zonde kunnen noemen. Het hoort om zo te zeggen bij de dorens en distels die het gevolg zijn van de vloek die op de aardbodem rust (Gen. 3).

In hoofdstuk 1 hebben we het probleem van de zonde gezien; in dit hoofdstuk komt het tweede probleem aan de orde, dat van ziekten en zwakheden. Beide problemen zullen definitief worden opgelost bij de wederkomst van Christus en de oprichting van het Vrederijk. Er is een prachtige belofte in het slotvers van Jesaja 33: 'Geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek. Want het volk dat daar woont (d.i. in de komende godsstad), zal vergeving van ongerechtigheid hebben ontvangen' (Jes. 33:24). En ook nu reeds is er de profetische toezegging

van David: 'Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw ziekten geneest' (Ps. 103:3).

We zien bij de genezing in Bethesda dat de Heere Jezus machtig is ook dit tweede probleem tot een oplossing te brengen. Niet alleen straks bij Zijn wederkomst zal dit gebeuren, maar ook bij Zijn eerste komst in vernedering was Hij de grote Geneesheer. Met een enkel bevel kon Hij deze langdurig zieke gezond maken: 'Sta op, neem uw rustbed op en wandel' (Joh. 5:8-9). In zijn geval was er een direct verband tussen zonde en ziekte, want de Heer zegt later tegen hem in de tempel: 'Zie, u bent gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkomt' (Joh. 5:14). Er was een specifieke zonde geweest in zijn leven, die aanleiding vormde tot zijn langdurige ziekte.

Dit is gelukkig niet altijd zo. Bij de genezing van de blindgeborene in Johannes 9 was dit verband er niet. Noch de blinde man, noch zijn ouders hadden gezondigd, maar de werken van God moesten in hem worden geopenbaard (Joh. 9:2-3). Dit toont dat wij heel voorzichtig moeten zijn om in concrete gevallen de link tussen ziekte en zonde te leggen. Soms is er een direct verband, soms ook niet. Denk aan de geschiedenis van Job, die onterecht werd beschuldigd van zonde door zijn drie vrienden. Jakobus 5 laat ons echter zien dat zonde in het leven van een christen het gemeentelven kan verlammen; dan is er een openbare belijdenis en herstel nodig, om weer gezond te worden (Jak. 5:14-16).

Achtendertig jaar ziek

Het is natuurlijk ook voor gelovigen een grote troost om te weten dat de Heer al onze omstandigheden kent. Hij kent ziekte en leed, Hij deelt ons verdriet. Hij weet wat we misschien al zo lang moeten lijden. Een ziekte die al 38 jaar duurt, is zeker een zware beproeving. Maar de Heer was machtig verandering te brengen in de situatie van deze man, die zich nauwelijks nog kon bewegen. Hij was krachteloos en had geen mens om hem te helpen (Joh. 5:7). Dat geldt eigenlijk voor iedere verloren zondaar (vgl. Rom. 5:6).

Deze man kreeg nu echter te maken met een Helper, groot van kracht, Die hem wilde redden en nieuw leven wilde geven. Dat is dan ook de grote les van dit hoofdstuk: De Zoon maakt levend wie Hij wil en Hij heeft ook de macht

gekregen om het oordeel uit te oefenen (Joh. 5:19-30). En wat een meegevoel toonde Hij ten opzichte van deze zieke, en hoeveel inzicht had Hij in zijn situatie. Zo heeft Hij ook medelijden met onze zwakheden en wil Hij ons te hulp komen in onze problemen (Hebr. 4:15-16).

Het is wel bijzonder dat de Bijbel slechts tweemaal een periode van 38 jaar noemt, en dat brengt ons weer bij de profetische betekenis van deze geschiedenis. Mozes noemt die tijd in zijn verslag van de woestijnreis van de Israëlieten in de eerste hoofdstukken van het boek Deuteronomium. De tijd dat zij gereisd hadden, vanaf Kades-Barnea (dat was het uitgangspunt in het Zuiderland voor de verkenning van het Beloofde Land), totdat men de beek Zered overtrok in het Overjordaanse, bedroeg 'achtendertig jaar'. Die lange reistijd was de straf voor het ongeloof van het volk om op te trekken naar Kanaän, en die tijd was nodig 'totdat de hele generatie strijdbare mannen was omgekomen uit het midden van het kamp, zoals de HEERE hun gezworen had' (Deut. 2:14; vgl. Num. 13-14).

Pas na achtendertig jaar was er weer een kans om Kanaän binnen te trekken en het goede land in bezit te nemen. De tijd was nu aangebroken om het volk te troosten en het toe te roepen dat zijn strijd vervuld was en zijn ongerechtigheid verzoend, dat het uit de hand van de HEERE dubbel ontvangen had voor al zijn zonden (vgl. Jes. 40:1-2). Dit zal in de eindtijd opnieuw gebeuren en dan zal Israël het land voorgoed beërven. De Messias zal Koning zijn over heel de aarde en alle volken zullen zich neerbuigen voor de Koning, de HEERE van de legers (Zach. 14:9, 16).

3. Hij wist wat Hij zou doen

‘En het Pascha, het feest van de Joden, was nabij. Toen nu Jezus de ogen opsloeg en zag dat een grote menigte naar Hem toe kwam, zei Hij tot Filippus: Waar zullen wij broden kopen, opdat dezen eten? Dit nu zei Hij om hem op de proef te stellen; want Hij wist Zelf wat Hij zou doen’.

‘Toen nu de mensen het teken hadden gezien dat Jezus had gedaan, zeiden zij: Deze is waarlijk de profeet die in de wereld zou komen. Daar nu Jezus wist dat zij zouden komen en Hem met geweld wegvoeren om Hem koning te maken, ontweek Hij opnieuw op de berg, Hij alleen’.

Johannes 6:4-6; 14-15

Het vierde teken

De wonderbare spijziging van de vijfduizend is het vierde wonderteken in dit evangelie (Joh. 6:1-15). Hier lezen we tweemaal dat Jezus dingen van tevoren wist. Hij stelde Filippus op de proef met de vraag waar zij broden voor de grote menigte konden kopen die naar Hem toekwam, maar Hij wist Zelf wat Hij doen zou (Joh. 6:6). Hij wilde namelijk Zijn scheppingsmacht openbaren.

Andreas wees toen op een jongen die vijf gerstebroden en twee visjes had, maar hij zei erbij: ‘Maar wat betekenen die voor zovelen?’ (Joh. 6:9). Hoewel de discipelen weinig geloof bezaten, schakelde de Heer hen toch in bij het

wonder van de vermenigvuldiging van de broden en de vissen. Zij mochten ze uitdelen aan de menigte, die rustig was gaan zitten in het gras op die plek (vgl. Luk. 9:10-17). Zij mochten ook de overgeschoten brokken verzamelen, maar liefst twaalf handkorven vol, opdat er niets verloren zou gaan. Voor elke discipel bleef er een toegift over. De Heer gaf uit Zijn volheid, mild en overvloedig, maar het was niet de bedoeling dat er iets verspild zou worden. Dat principe kunnen we nog steeds praktisch toepassen.

Nog enkele opmerkingen over dit wonder. Het bevestigde duidelijk dat Christus de Messiaanse Koning was, Die de armen van Zijn volk met brood wilde verzadigen. Hij was immers de grote Zoon van David, Die op zijn troon zal zitten in het komende Vrederijk en het voedsel in de stad van God rijkelijk zal zegenen (Ps. 132:15). Het was dus een profetisch wonderteken dat de Heer verrichtte. Helaas leidde het niet tot waarachtig geloof onder de mensenmenigte, wel tot de erkenning dat Hij de beloofde Profeet was volgens het boek Deuteronomium (Joh. 6:14; Deut. 18:15, 18).

Omdat de Heer dit allemaal wist, vertrouwde Hij Zich niet aan hen toe en liet Hij niet toe dat de menigten Hem met geweld Koning zouden maken. Dat zou alleen in hun eigen belang zijn, maar niet tot eer van God. En de Heer wilde gehoorzaam de weg gaan die de Vader hem aanwees, en dat zou de weg van het lijden zijn. Zonder kruis was er geen kroon voor Hem. We hebben dit al eerder gezien in Johannes 2 (vgl. Joh. 2:24-25; 6:14-15).

Jezus loopt op de zee

Direct hierna gebeurt het vijfde teken in dit evangelie, dat ook weer een duidelijke profetische betekenis heeft in verband met de eindtijd. Hij loopt namelijk op de onstuimige zee en toont dat Hij alle elementen in Zijn machtige hand heeft. Wanneer Hij dicht bij het schip is gekomen, bemoedigt Hij de bange discipelen met de woorden: 'Ik ben het, wees niet bevreesd'. Zo komt Hij de Zijnen tegemoet in het donker van de nacht, stilt de storm en leidt hen naar een veilige haven, het land waar zij heenvaren (Ps. 107:25-30; Joh. 6:16-21).

De haven van hun wens zal straks het erfdeel in het Beloofde Land zijn, dat door het overblijfsel van Gods volk in bezit zal worden genomen na de stormen van de eindtijd en het woeden van de volken in de laatste dagen. De

Heiland, Die nu nog voorbede verricht op de berg als de grote Hogepriester, zal Zichzelf dan manifesteren in Zijn heerlijkheid als hun Messias, de Vorst van het herstelde volk. Dan zullen de zeventig weken van Daniël vervuld zijn, die bepaald zijn over het volk en de heilige stad, om de overtreding te beëindigen, de zonden te verzegelen, de ongerechtigheid te verzoenen, om een eeuwige gerechtigheid tot stand te brengen en visioen en profeet te verzegelen (Dan. 9:24-25).

Het ware brood uit de hemel

Daarna volgt pas de uitleg van de betekenis van de wonderbare spijziging aan het begin van dit hoofdstuk. Dit gebeurde de volgende dag, nadat de menigte Jezus had gevonden aan de overkant van de zee en nog weer later, toen Hij onderwijs gaf in de synagoge in Kapernaüm (Joh. 6:22-59). De evangelist heeft het samengevat in een vrij lange rede over het brood van het leven.

Tijdens de woestijnreis gaf God Zijn volk het manna te eten, zoals geschreven staat: 'Brood uit de hemel gaf Hij hun te eten' (Ex. 16:4, 14-15; Num. 11:7-9; Neh. 9:15; Ps. 78:24). Dit duurde veertig jaar lang, tot aan de intocht in Kanaän (Joz. 5:12). Dit hemelbrood was een beeld van Christus, het ware brood uit de hemel. 'Want het brood van God is Hij Die uit de hemel neerdaalt en aan de wereld leven geeft' (Joh. 6:33). Hij wilde niet alleen de honger van Israël stillen, maar van allen in deze wereld die tot Hem zouden komen om nieuw, geestelijk leven te ontvangen. Het nieuwe leven dat Hij ons geeft door het geloof in Zijn Naam, biedt echter ook hoop voor de toekomst. Het is de garantie dat wij bij Zijn wederkomst zullen deelhebben aan de opstanding ten leven (Joh. 6:39-40). Want wie dit brood eet, zal leven tot in eeuwigheid.

Wij mogen ons geestelijk gesproken voeden met Christus, de Heiland van de wereld, Die gestorven is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardiging (Rom. 4:25). Zijn dood schenkt ons nieuw leven, het eeuwige leven, wanneer wij door een waar geloof aan Hem deelkrijgen (Joh. 5:53). En Hij wil dit leven ook onderhouden, zodat wij continu in Zijn gemeenschap bewaard blijven. Dat is wat er bedoeld wordt met het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed om in Hem te *blijven* (Joh. 6:56).

*Jezus is het brood des levens,
uit de hemel neergedaald.
Hij schenkt aan de ziel het voedsel,
waar geen and're spijs bij haalt.*

4. Jezus kende de harten

‘Velen dan van Zijn discipelen die dit hadden gehoord, zeiden: Dit woord is hard, wie kan het aanhoren? Jezus nu wist bij Zichzelf dat Zijn discipelen daarover mopperden, en Hij zei tot hen: Valt u hierover? Wat dan, als u de Zoon des mensen ziet opvaren waar Hij tevoren was? De Geest is het Die levend maakt; het vlees heeft geen enkel nut. De woorden die Ik tot u heb gesproken, zijn geest en zijn leven. Maar er zijn sommigen onder u die niet geloven. Want Jezus wist van het begin af wie het waren die niet geloofden, en wie het was die Hem zou overleveren.’

Johannes 6:60-64

Dit woord is hard

De rede van de Heer over het brood van het leven leidde tot onvrede onder de toehoorders. Ze mopperden onder elkaar, en in vers 52 lezen we dat de Joden erover twistten wat de betekenis van Jezus' woorden was. Ze zeiden: 'Hoe kan Deze ons Zijn vlees te eten geven?' Velen van Zijn discipelen vonden het een hard woord, iets dat pijn veroorzaakte (vgl. Hand. 26:14). Ze konden dit niet aanhoren en zagen het als een struikelblok om te geloven. Daarop sprak de Heer over Zijn hemelvaart en de werking van de Heilige Geest, Die mensen levend maakt. De woorden die Hij had gesproken, waren geest en leven (Joh. 6:62-63). Het probleem zit in ons ongelooft (vs. 64).

Tweemaal lezen we in dit stukje dat Jezus bepaalde dingen wist (vs. 61, 64). Hij kende de harten van de hoorders en wist dat zij mopperden. En Hij wist ook vanaf het begin wie het waren die niet geloofden, en wie de verrader was die Hem zou overleveren. In de slotverzen van dit hoofdstuk komt Hij nog een keer hierop terug (vs. 70-71). Zonder de vernieuwende kracht van de Heilige Geest in ons leven en de verkiezing door de Vader is het niet mogelijk tot Christus te komen en echt een discipel van Hem te worden (Joh. 6:63, 65). Niet de boodschap van de Heer was hard, maar het probleem ontstaat door onze harde harten. Alleen de nieuwe geboorte kan daarin verandering brengen, zoals we hebben gezien bij Nicodemus. Het vlees heeft geen enkel nut.

Dit leidt dan ook onder een scheiding onder de hoorders, zoals blijkt in de slotverzen van Johannes 6. Velen van Zijn volgelingen trokken zich terug en wandelden niet meer met Hem, en de twaalf discipelen werden door de Heer Zelf voor de keus gesteld: 'Wilt u soms ook weggaan?' Of zoals de Herziene Statenvertaling het heeft: 'Wilt u ook niet weggaan?' Petrus reageert als woordvoerder voor de anderen en zegt ontkenkend: 'Heer, naar wie zullen wij toegaan? U hebt woorden van eeuwig leven. En wij hebben geloofd en erkend dat U de Heilige van God bent' (Joh. 6:66-69). Hij had de kracht van Zijn woorden geproefd en hij geloofde heel persoonlijk in Hem als 'de Heilige van God', de Gezondene van de Vader (vgl. Ps. 106:16; Joh. 10:36).

Maar dit gold niet van hen allen, want één van hen was 'een duivel'. Judas was een willoos werktuig van de duivel geworden en later in dit evangelie wordt hij 'de zoon van het verderf' genoemd; maar dit gebeurde allemaal opdat de Schrift vervuld werd (Joh. 6:70-71; 17:12).

Wij zien Jezus

De Heer kon en wilde niet voldoen aan de aardse verwachtingen van al deze volgelingen die Hem tot Koning hadden willen maken en die Hem nu verlieten (Joh. 6:15, 66). De gedachte dat de Zoon des mensen zou opvaren naar de hemel, de plaats waar Hij tevoren was, was helemaal onaanvaardbaar voor hen (Joh. 6:62). In hoofdstuk 7 zien wij ook het ongeloof van Jezus' broers. Zij wilden een aardse heerser, die zijn heerlijkheid openbaarde aan de wereld (Joh. 7:1-9).

Wij hebben in deze genadetijd, de bedeling van de gemeente van God, echter een *hemelse* Heer, een Hoofd dat boven is en dat één is met Zijn lichaam op aarde. Dat is de bijzondere waarheid die aan de apostel Paulus is toevertrouwd, die in het boek Handelingen al wordt aangeduid en in de brieven van het Nieuwe Testament verder wordt uitgewerkt. De Heer zinspeelt hier in Johannes 6 en 7 reeds op Zijn hemelvaart (Joh. 6:62; 7:33-36, 39), en het is belangrijk dat Hij spreekt over de plaats 'waar Hij tevoren was'. Een soortgelijke passage vinden we Johannes 3:13, waar de Heer zegt dat niemand is opgevaren in de hemel dan Hij Die uit de hemel is neergedaald, de Zoon des mensen, Die in de hemel is. Het is dezelfde Persoon, Die van God is uitgegaan, Die nu als Mens gekroond is met eer en heerlijkheid en gezeten is aan Gods rechterhand in de hoge.

De elf apostelen zijn ook daadwerkelijk getuige hiervan geweest (Mark. 16:19; Luk. 24:50-53; Hand. 1:9-11). Zij hebben gezien hoe de Heer werd opgenomen in de hemel. Zij keken toe, zij staarden naar de hemel, terwijl een wolk Hem onttrok aan hun ogen. En toen kregen zij een boodschap van twee engelen over Zijn terugkeer vanuit de hemel. Die zal op dezelfde wijze plaatsvinden als zij Hem naar de hemel hebben zien gaan. In de tussentijd kunnen wij instemmen met de woorden van de apostel in Hebreeën 2 dat wij Jezus met heerlijkheid en eer gekroond zien, nadat Hij een weinig minder dan de engelen was gemaakt vanwege het lijden van de dood.

Het was juist voor de gelovige Hebreeën van groot belang om oog te krijgen voor het nieuwe en hemelse bestel, dat zijn intrede had gedaan met de dood en opstanding van Christus, Zijn verheerlijking in de hemel en de uitstorting van de Heilige Geest hier op aarde. Het oude en aardse bestel van Israëls eredienst was immers dicht bij de verdwijning, en het zou eindigen bij de verwoesting van Jeruzalem. Wij hebben echter een unieke Hogepriester, Die een onveranderlijk priesterschap heeft ontvangen. Hij is namelijk Priester tot in eeuwigheid naar de orde van Melchizedek.

Christus zit nu aan de rechterzijde van de troon van de Majesteit in de hemelen. Daar is Hij de Bedienaar van het heiligdom en van de ware tabernakel, die de Heer heeft opgericht, niet een mens (Hebr. 8:1-13).

1. Hij is de grote Priester om voor de zonden van het volk en de zonden van al de Zijnen verzoening te doen, en dat heeft Hij eens voor altijd gedaan op het kruis van Golgotha.

2. Hij is Priester met het oog op onze zwakheden en gebreken en Hij is machtig ons telkens hulp te geven op de juiste tijd.
3. Hij is ook Priester met het oog op onze eredienst en aanbidding, zodat wij door Hem voortdurend een lofoffer kunnen brengen aan God. Zie voor deze drie aspecten van de priesterdienst Hebrëeën 2, 4, 9, 10 en 13.

5. Hij wist dat de Vader Hem altijd hoort

'En Jezus hief de ogen op naar boven en zei: Vader, Ik dank U dat U Mij hebt gehoord. Ik wist wel dat U Mij altijd hoort, maar ter wille van de menigte die rondom Mij staat, heb Ik dit gezegd, opdat zij geloven dat U Mij hebt gezonden'.

Johannes 11:41-42

Ik ken Hem

Er zijn drie teksten in dit evangelie, die als het ware het hart vormen van het 'weten' en 'kennen' van de kant van de Heer (Joh. 7:29; 8:14 en 8:55). Het Griekse woord dat hier door de Heer wordt gebruikt, is eveneens 'oida'. Als men deze drie Schriftplaatsen goed bekijkt, wordt duidelijk wat ten grondslag ligt aan ons onderwerp.

Christus *kende* Zijn Zender, en de reden was dat Hij van God was uitgegaan en God Hem gezonden had (Joh. 7:29). Jezus wist Wie God was, en wel met een volkomen kennis; en Hij was Zich van deze kennis bewust. Merk op dat het gaat om *God*, en er in hoofdstuk 7 niet over de Vadersnaam wordt gesproken. In hoofdstuk 8 gaat het wel om de Vader, Die de Zoon had gezonden (Joh. 8:14). Christus had een volmaakte kennis van Zijn God maar ook van Zijn

Vader. Bovendien wist Hij niet alleen volkomen waar Hij vandaan kwam, maar ook naar Wie Hij heenging, namelijk de Vader, en wel op een hele nieuwe en unieke wijze.

De verzen aan het slot van hoofdstuk 8 tonen het geheim van het feit dat Hij alles wist. Hij is God Zelf, maar Hij is als afhankelijk Mens op aarde gekomen. Zijn heerlijkheid wordt gezocht, gewaardeerd en bepaald door de Vader – dat is één van de betekenissen van het woord dat wordt gebruikt voor ‘oordelen’. En de Zoon is Zich daarvan ten volle bewust (Joh. 8:50 en 54). Tot tweemaal toe vinden we in vers 55 dat Hij zegt: Ik ken Hem. We zouden kunnen zeggen: Hij wist volmaakt Wie de Vader was. Hijzelf was God de Zoon in de gestalte van een Slaaf, aan de mensen gelijk geworden. En het woord van de Vader *bewaarde* Hij. Zijn oog was onophoudelijk hierop gericht; dat betekent het woord ‘bewaren’ hier.

Het zesde en het zevende teken

De genezing van de blindgeborene is het zesde wonderteken in dit evangelie (zie Joh. 9). Het zevende teken is de opwekking van Lazarus in Johannes 11. Al deze zeven tekenen zijn door de evangelist beschreven, ‘opdat u gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat u gelovend het leven hebt in Zijn Naam’ (Joh. 20:31). Dit doel werd helaas niet bereikt tijdens het leven van de Heer, tenminste niet op grote schaal. Maar de blijde boodschap wordt tot op de dag van vandaag verkondigd en velen uit Israël en uit de volken hebben eraan gehoor gegeven en hebben het ware leven gevonden in Zijn Naam.

Deze laatste tekenen, die nog plaatsvonden vóór de kruisdood van de Heer, hebben ook weer een profetische betekenis in verband met Israëls herstel in de eindtijd. De blindgeborene staat voor het blinde volk, dat straks zal worden uitgeleid en zal deelhebben aan de zegeningen van de Messiaanse tijd (Jes. 35, 42, 43). Evenals dat met de blindgeborene gebeurde, zullen hun ogen steeds meer opengaan voor de heerlijkheid van Christus. En de opwekking van Lazarus staat voor het geestelijk herstel en de herleving van het volk uit hun doodsslaap (Ezech. 37; Rom. 11:15).

Ik ben de Opstanding en het Leven

Dit geldt nu al in geestelijk opzicht voor allen die in Christus geloven als hun Verlosser, zowel gelovigen uit de Joden als uit de volken. Het ware licht en het ware leven is alleen in Hem te vinden. En de Zoon maakt levend wie *Hij wil*, dat hebben we al gezien in Johannes 5. Geestelijk dode zondaars horen Zijn stem en komen tot nieuw leven. Ze worden overgebracht in het koninkrijk van de Zoon van Gods liefde (Kol. 1:13).

Dat is de blijde boodschap. Wie in Hem gelooft, die heeft eeuwig leven en komt niet in het oordeel, maar is uit de dood overgegaan in het leven (Joh. 5:24). En dit is het getuigenis: dat God ons eeuwig leven heeft gegeven, en dit leven is in Zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet (1 Joh. 5:11-12). Hij is de Bron van nieuw, geestelijk leven dat Hij meedeelt door Zijn Geest. En daartoe blijft het niet beperkt, want straks zullen wij naar ziel, geest en lichaam deelhebben aan Zijn opstandingsleven. Allen die in de graven zijn, zullen Zijn stem horen en zij zullen eruit gaan. Allen die van Christus zijn, gaan uit tot de opstanding van het leven (Joh. 5:28-29; 1 Kor. 15:20-23). Wij zullen allen veranderd worden, dat is onze gelukkige hoop (1 Kor. 15:51-52; 1 Thess. 4:13-18).

De opstanding van Lazarus vormt hiervan een illustratie. Hij werd door de Heer weer tot leven gewekt, hoewel hij al vier dagen in het graf was en het lichaam tot ontbinding was overgegaan. De Heer kwam naar Bethanië om hem uit zijn doodsslaap te wekken en hem het leven te hergeven. Lazarus hoefde niet te wachten tot de laatste dag, want Christus was Zelf de Opstanding en het Leven. De levenskracht was te vinden in Zijn eigen Persoon, en Hij manifesteerde die kracht in afhankelijkheid van de Vader, Die de Zoon altijd hoorde (Joh. 11:41-42). Eén bevel dat Hij tot de gestorvene richtte, was voldoende om Zijn macht te tonen over dood en graf: 'Lazarus, kom naar buiten!' En de gestorvene kwam naar buiten en kon zijn grafdoeken afleggen (Joh. 11:17-44).

De zeven 'IK BEN' uitspraken van Jezus

Afgezien van de discussie met de Joden aan het slot van Johannes 8, die ook eindigde met een vergelijkbare uitspraak (Joh. 8:58), vinden we in totaal zevenmaal zo'n claim in dit evangelie. Deze uitspraken gaan terug op de

openbaring van Gods Naam in Exodus 3:13-14. Als de IK BEN had Hij Mozes naar de Israëlieten gezonden. Johannes sluit hierop aan in zijn evangelie, dat Zijn persoonlijke heerlijkheid belicht als de eeuwige Zoon van de Vader.

De eerste uitspraak hebben we gezien in Johannes 6, toen de Heer Zichzelf presenteerde als het brood dat uit de hemel was neergedaald. Het is misschien nuttig om een overzicht te geven van deze uitspraken, omdat ze ook inzicht geven in de structuur van het evangelie:

1. Ik ben het Brood van het leven (Joh. 6:35);
2. Ik ben het Licht van de wereld (Joh. 8:12; 9:5);
3. Ik ben de Deur van de schapen (Joh. 10:7, 9);
4. Ik ben de goede Herder (Joh. 10:11, 14);
5. Ik ben de Opstanding en het Leven (Joh. 11:25);
6. Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven (Joh. 14:6);
7. Ik ben de ware Wijnstok (Joh. 15:1, 5).

Uit Zijn volheid

Bij de opwekking van Lazarus was het dus al de vijfde uitspraak die de Heer deed over Zijn goddelijke heerlijkheid. De laatste twee uitspraken deed Hij tijdens de gesprekken in de bovenzaal, kort nadat Hij als de volmaakte Dienstknecht de voeten van Zijn discipelen had gewassen (Joh. 13). Niet lang daarna zou Hij worden overgeleverd in de handen van Zijn vijanden.

De zesde uitspraak in Johannes 14 bevat eigenlijk drie delen met een rijke inhoud, die de betekenis van het werk van Christus voor ons samenvatten:

1. Hij is de Weg naar de Vader, en niemand komt tot de Vader dan door Hem (zie het verband van de verzen 4 tot 11).
2. Hij is de Waarheid aangaande de Vader, en in Zijn eigen Persoon, leven en werken is de Naam van de Vader hier op aarde geopenbaard.

3. Hij is het Leven, dat de Vader in en door Hem wil meedelen aan ieder die in Hem gelooft.

Hoeveel reden hebben we dus om in te stemmen met de woorden van Johannes aan het begin van zijn evangelie: 'Want uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, en wel genade op genade' (zie Joh. 1:16-18). Laten wij Hem hiervoor danken en eren.

6. Hij wist dat Zijn uur gekomen was

‘En vóór het feest van het Pascha, toen Jezus wist dat Zijn uur gekomen was dat Hij uit deze wereld zou overgaan naar de Vader, heeft Hij de Zijnen, die in de wereld waren en die Hij liefgehad had, liefgehad tot het einde. Toen dan de maaltijd plaatsvond en de duivel Judas Iskariot, de zoon van Simon, al in het hart gegeven had Hem te verraden, stond Jezus, Die wist dat de Vader Hem alle dingen in handen gegeven had en dat Hij van God uitgegaan was en tot God heen ging, van de maaltijd op, legde Zijn kleren af, nam een linnen doek en deed die om Zijn middel. Daarna goot Hij water in de waskom en begon de voeten van de discipelen te wassen en af te drogen met de linnen doek die Hij om Zijn middel had’.

‘Zo kwam Hij bij Simon Petrus en die zei tegen Hem: Heere, wilt Ú mij de voeten wassen? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Wat Ik doe, weet u nu niet, maar u zult het later inzien. Petrus zei tegen Hem: U zult mijn voeten in der eeuwigheid niet wassen! Jezus antwoordde hem: Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij. Simon Petrus zei tegen Hem: Heere, niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd. Jezus zei tegen hem: Wie gebaad heeft, heeft slechts nodig dat zijn voeten worden gewassen, want hij is al geheel rein. En u bent rein, maar niet allen. Want Hij wist wie Hem verraden zou; daarom zei Hij: U bent niet allen rein’.

Johannes 13:1-11 HSV

Het uur is gekomen

Driemaal lezen we in deze perikoop dat Jezus bepaalde dingen wist (Joh. 13:1, 3, 11). Hij wist in de eerste plaats dat Zijn uur was *gekomen*, dat is een term die steeds betrekking heeft op Zijn naderende lijden en sterven (vgl. Joh. 12:23; 17:1; vgl. ook Joh. 7:6, 8 en Mark. 14:41). Elders zegt Hij dat het uur was *genaderd* (Matth. 26:45).

Maar de Heer verbindt dit uur van Zijn diepe lijden direct met de heerlijke resultaten ervan. Zijn uitgang uit deze wereld betekende Zijn terugkeer naar de Vader, Die Hem in de wereld had gezonden om de Vadernaam groot te maken en het werk van de verlossing te volbrengen. Hij zou overgaan naar de Vader. Hij ging heen naar Zijn God (Joh. 13:1, 3).

Zo is het ook in het gebed van de Zoon tot de Vader (Joh. 17:1-5). Het uur was nu gekomen om de Zoon te verheerlijken en Hem te verhogen aan Gods rechterhand in de hemel. Hij keerde terug naar de Vader om als Mens de heerlijkheid te beërven, die Hij bij de Vader bezat lang voordat de wereld er was. Hij keerde dus niet met lege handen terug, zoals wij ook zien onder het volgende kopje, maar als de Erfgenaam van alle dingen in hemel en op aarde. Het was om de hemelse vreugde die vóór Hem lag, dat Hij het kruis heeft verdragen en de schande heeft veracht (Hebr. 12:2).

Een ander belangrijk motief voor de lijdensweg van de Heer was Zijn liefde voor de Zijnen, die zonder einde en zonder grenzen was. Hij heeft ons liefgehad tot het einde, of ten volle (Joh. 13:1b). Hij had niet alleen Zijn Vader lief, Die Hem in de wereld had gezonden, maar ook al de Zijnen die in de wereld waren en die de Vader Hem als een liefdegave had geschonken. Die liefde dreef Hem eveneens ertoe Zichzelf over te geven in de dood en het ware Offerlam te worden. Hij zou de Zijnen, die in de wereld achterbleven, ook niet zonder Helper laten. Want Hij zou hun de Trooster zenden vanuit de tegenwoordigheid van de Vader, zoals wij later zien in deze hoofdstukken.

De Vader heeft Hem alle dingen in handen gegeven

De Heer wist in de tweede plaats ook dat de Vader Hem alles had toevertrouwd, evenals Abraham dat ooit had gedaan met zijn lievelingszoon Izaak, die hij op het altaar had moeten opofferen (Gen. 24:36; 25:5). Dit offer is een bekend

beeld van de dood en opstanding van Christus (Hebr. 11:18-19). Het lijden van de Zoon was een extra reden voor de Vader om aan Hem te denken en Hem alles in handen te geven. De Vader heeft de Zoon lief en Hij zal Hem straks grootmaken voor het oog van het universum.

Vanwege het lijden van de dood heeft God Hem nu al bovenmate verhoogd en Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zal buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zal belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader (Fil. 2:9-11). Dat zal ook werkelijk gebeuren, en geen schepsel is daarvan uitgezonderd. In Openbaring 19 verschijnt Hij in majesteit als de Koning van de koningen en de Heere van de heren (Openb. 19:16). Wat een dag zal dat zijn!

Het verschil tussen baden en wassen

Het is toch wel bijzonder dat de Heere der heren aller Dienstknecht wilde zijn! Hij heeft Zich niet geschaamd om te knielen in de bovenzaal en de voeten van Zijn discipelen te wassen en af te drogen met de linnen doek waarmee Hij omgord was (Joh. 13:4-5). Hier op aarde droeg Hij de gordel van de volmaakte Dienaar, en heeft Hij Zichzelf vernederd tot in de dood. Straks bij Zijn verschijning zal Hij worden geëerd als het Woord van God in eigen Persoon (Openb. 19:13), en dan zal Hij alle dingen tot volheid brengen. We hebben al verwezen naar de Naam die op Zijn kleed en op Zijn heup geschreven zal staan: Koning van de koningen en Heere van de heren!

Zo lief had Hij u en ook mij, dat Hij de voeten van Zijn volgelingen wilde wassen en reinigen van alles wat ons op aarde kan aankleven en kan verontreinigen. En Hij reinigt ons nog steeds door middel van het waterbad van het Woord, om ons te heiligen en passend te maken voor Zijn eigen tegenwoordigheid (Ef. 5:26-27). Want Hij wil ons geschikt maken om deel met Hemzelf te hebben in Zijn hemelse heerlijkheid, na Zijn terugkeer naar de Vader (Joh. 13:8b).

Misschien begrijpen wij ook niet altijd dat de voetwassing hiertoe echt nodig is, evenals Petrus het niet kon begrijpen en met grote beslistheid weigerde zijn voeten door de Heer te laten wassen. Hij begreep nog niet dat de Meester een Dienstknecht was geworden, Die alles wilde doen om de Zijnen het genot van

de hemelse zegeningen te geven in Zijn nabijheid (Ef. 1). Petrus had ook niet begrepen dat hij in principe al rein was geworden door het woord dat de Heer tot hen had gesproken, dus door de wassing met het water van het Woord die ze bij hun roeping hadden ondergaan (Joh. 13:8-10; 15:3).

Wie het waterbad van het Woord heeft ondergaan bij zijn bekering, is geheel rein. Daaraan hoeven we niet te twifelen. Maar de voortdurende reiniging door het Woord blijft nodig om de gemeenschap met Hem te bewaren en Hem te kunnen dienen. Het is zoals met de priesters onder het oude verbond. Bij hun wijding ondergingen zij een complete wassing met water (Lev. 8:6), maar voor hun dagelijkse dienst in het heiligdom moesten zij toch telkens hun handen en voeten wassen met water uit het koperen wasvat (Ex. 30:18-21). De complete wassing spreekt van de eenmalige wassing van de wedergeboorte en de vernieuwing van de Heilige Geest (Tit. 3:5), maar de dagelijkse wassing is nodig om onze handel en wandel in overeenstemming te brengen met de eisen van Gods Woord.

De Heer zegt duidelijk dat zij geheel rein waren, met uitzondering van Judas, die Hem zou overleveren (Joh. 13:10-20). Want Hij wist wie Hem zou overleveren. Dit is de derde keer in deze passage dat we lezen dat Hij wist wat er ging gebeuren. Het aanwijzen van de verrader ontroerde de Heer bij de paasmaaltijd die Hij met Zijn discipelen hield, en Judas werd door Hem ontmaskerd als werktuig van de satan. Maar dit was nodig, opdat de Schrift zou worden vervuld (Joh. 13:18; Ps. 41:10).

De voetwassing als voorbeeld voor ons

Ondertussen heeft de Meester ons een praktisch voorbeeld van zelfverloochening en dienstbaarheid jegens elkaar nagelaten, dat wij dagelijks mogen navolgen (Joh. 13:12-17). Dat is zeker niet altijd eenvoudig, maar wel in overeenstemming met het nieuwe liefdegebod, waarover de Heer later spreekt, nadat Judas verdwenen is in de nacht.

De goddelijke maatstaf van dit gebod is Jezus' eigen liefde voor de Zijnen (Joh. 13:34-35). Soms zullen we diep moeten neerbuigen om de voeten van onze medebroeder of zuster te kunnen wassen. Maar Hij heeft ons een voorbeeld gegeven, 'opdat ook u doet zoals Ik u heb gedaan' (vs. 15). Want een slaaf is

niet groter dan zijn Heer, en een gezant niet groter dan zijn Zender. En de Heer prijst ons gelukkig (of: zalig), als wij Zijn voorbeeld navolgen (vs. 17).

7. Jezus kent ook onze vragen

‘Een korte tijd, en u aanschouwt Mij niet meer; en nog eens een korte tijd, en u zult Mij zien. Sommigen dan van Zijn discipelen zeiden tot elkaar: Wat is dit, dat Hij tot ons zegt: Een korte tijd, en u aanschouwt Mij niet; en nog eens een korte tijd, en u zult Mij zien; en: Omdat Ik heenga tot de Vader? Zij zeiden dan: Wat is dit, dat Hij zegt: Een korte tijd? Wij weten niet waarover Hij spreekt.’

‘Jezus wist dat zij Hem dit wilden vragen en zei tot hen: Daarna zoekt u met elkaar, dat Ik gezegd heb: Een korte tijd, en u aanschouwt Mij niet; en nog eens een korte tijd en u zult Mij zien?’

Johannes 16:16-19

Nog een korte tijd

Aan het slot van Johannes 13 spreekt de Heer al met Zijn discipelen over de heerlijke gevolgen van Zijn werk en gebruikt Hij ook de term ‘een korte tijd’, die in totaal vijfmaal voorkomt in dit evangelie (Joh. 7:33; 12:35; 13:33; 14:19; 16:16). De strekking ervan is steeds om – in wat bedekte woorden – te spreken over Zijn dood en opstanding en Zijn terugkeer naar de Vader.

Hij neemt de vragen van Zijn discipelen serieus, dat zien we in Johannes 13 tot 16. In deze hoofdstukken bereidt Hij hen voor op de nieuwe situatie die

zou ontstaan door Zijn heengaan. Hij wilde hen inleiden in de kennis van de Vader en in de resultaten van het verlossingswerk. In Johannes 16:16-22 legt Hij duidelijk uit wat de betekenis was van de term 'een korte tijd'. De droefheid vanwege Zijn heengaan was tijdelijk en duurde maar enkele dagen, er zou volle blijdschap volgen na het weerzien aan de avond van de eerste dag van de week. De Gekruisigde verscheen aan hen, toonde hun Zijn handen en Zijn zijde en sprak hun vrede toe met de bekende woorden: Vrede zij u! En de discipelen verblijdden zich toen zij de Heer zagen, Die nu als de Opgestane in hun midden kwam (Joh. 20:19-20). Hun droefheid werd tot blijdschap, en die vreugde werd niet meer weggenomen.

In Johannes 13:33 sprak de Heer hen aan met het woord 'kinderen' (of: kinderzens), dat liefde en tederheid van Zijn kant insluit. Het is een verkleinwoord, dat alleen hier voorkomt en ook zevenmaal in de eerste brief van Johannes¹. Hij zou hen niet als wezen achterlaten in een vijandige wereld, maar hun een hemelse Helper zenden: de Trooster, de Heilige Geest. Driemaal spreekt Hij hierover in hun afscheidsgesprekken (Joh. 14:16-26; 15:26; 16:5-15).

De discipelen waren immers geliefde kinderen van de Vader. De Vader Zelf had hen lief, omdat zij Christus hadden aangenomen als de Gezondene van de Vader (Joh. 14:23; 16:27). Van de kant van de wereld zouden zij verdrukking ondervinden, maar de liefde van de Vader en de Zoon was hun blijvende deel.

In die dag

De nieuwe situatie die zijn intrede deed door het heengaan van Christus naar de Vader, opende nieuwe mogelijkheden en nieuwe vergezichten voor de Zijnen. Ze zouden niet erop achteruitgaan 'in die dag' (Joh. 14:20; 16:23, 26). Wij zien hier enkele rijke beloften en zegeningen:

- Hij zou plaats voor hen bereiden in het Vaderhuis met de vele woningen, daarna zou Hij terugkomen om hen tot Zich te nemen (Joh. 14:2-3). Dat is de heerlijke belofte van Zijn komst voor de Zijnen.

---

1 De HSV heeft hier 'lieve kinderen'.

- ondertussen zouden ze rechtstreeks toegang hebben tot de Vader en tot Hem mogen bidden in de Naam van Jezus (Joh. 14:13; 15:16; 16:23-24). Of zoals de brief aan de Hebreeëen het zegt: ze zouden vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus (Hebr. 10:19).
- ze zouden zich ook bewust worden van hun nieuwe positie in Christus, de verhoogde Heer aanschouwen in het geloof en zich met Hem verbonden weten door de kracht van de Heilige Geest, Die met hen zou zijn tot in eeuwigheid (Joh. 14:19-20). Of zoals de brief aan de Hebreeëen het uitdrukt: Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond (Hebr. 2:9).

Deze rijke voorzieningen zou de Heer treffen voor al de Zijnen, en Hij zou hun die geven op grond van Zijn volbrachte werk en de komst van de Trooster, de Voorspraak. Een sleuteltekst vind ik wel de passage in Johannes 14:18-20. We vinden hier maar liefst zeven zegeningen, die de Heer ons geeft in deze 'dag', die nu al tweeduizend jaar duurt:

1. Hij heeft ons niet eenzaam en als onverzorgde wezen achtergelaten.
2. 'Ik kom tot u'. Door de komst van de Trooster mogen wij de zegenrijke nabijheid van Christus ervaren.
3. 'U aanschouwt Mij'. De wereld ziet Hem niet meer, maar wij aanschouwen Hem met het oog van het geloof en door de werking van Woord en Geest.
4. Omdat Hij leeft, mogen wij ook leven. Als de Opgestane leeft Hij nu in ons door de kracht van de Heilige Geest. Hij is de dragende grond van ons bestaan als christenen.
5. Wij begrijpen nu dat Hij 'in de Vader' is. De Vader heeft Hem opgenomen in Zijn heerlijkheid en Hij is één met Hem in macht en glorie. Hij leeft nu voor God (Rom. 6:10).
6. Wij begrijpen ook dat wij 'in Hem' zijn, en met de verheerlijkte Heer zijn één gemaakt in Zijn nieuwe, hemelse positie. Die verbondenheid leren we begrijpen door de brieven van het Nieuwe Testament.
7. Wij weten ook dat Hij nu in ons woont door Zijn Geest: 'en Ik in u'. Dat is de zegen van de blijvende inwoning van de Geest, Die ons in de hele waarheid leidt en zelfs de toekomstige dingen verkondigt (Joh. 16:13). De

Geest zoekt niet Zijn eigen eer, want 'Hij zal Mij verheerlijken'. Hij deelt de hemelse rijkdommen van Christus en van de Vader aan ons uit (Joh. 16:14-15).

8. Hij wist alles wat over Hem zou komen

'Jezus dan, Die alles wist wat er over Hem komen zou, trad naar voren en zei tegen hen: Wie zoekt u? Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazarener. Jezus zei tegen hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verraadde, stond ook bij hen. Toen Hij dan tegen hen zei: Ik ben het, deinsden zij terug en vielen op de grond'.

Johannes 18:4-6 HSV

Ik ben het

In dit gedeelte zien we hoe de Heer geheel vrijwillig de lijdensweg aanvaardde en Zichzelf overgaf ten behoeve van de Zijnen en eveneens met het doel om de Vader te verheerlijken en Diens wil te volbrengen. De drinkbeker van het lijden had Hij in intens gebed in de tuin van Gethsemane aangenomen uit de hand van de Vader, en Hij wilde die beker drinken tot de laatste druppel toe (Joh. 18:11). Hoewel Hij diep bedroefd en beangstigd was in die uren in de hof, wordt dit hier niet beschreven (maar zie Matth. 26:36-46; Mark. 14:32-42). Hier zien wij Hem in Zijn majesteit als de Zoon van God, als de IK BEN, Die alles wist wat over Hem zou komen en Zich gewillig aanbood als het Offerlam.

Hij had al eerder gesproken over het verraad van Judas en de verloochening door Petrus. Hij wist al die dingen, en als het ware Licht had Hij alles openbaar

gemaakt. De discipelen hadden ook erkend dat Hij alles wist en niet nodig had dat iemand Hem vroeg (Joh. 16:30). Later zou Petrus ook erkennen dat Hij alle dingen wist (Joh. 21:17). Hier zien wij nog een impulsieve en vleselijke reactie van Petrus, door het zwaard te trekken en de slaaf van de hogepriester het rechteroor af te slaan. Hij moest het zwaard weer in de schede steken, want de Heer wilde niet dat Zijn dienaars voor Hem streden. 'Allen die naar het zwaard grijpen, zullen door het zwaard omkomen' (Matth. 26:52). In Zijn goedheid genas Hij zelfs het oor van Malchus (Luk. 22:51).

Zo trad Hij hier de legerafdeling tegemoet die Hem kwam arresteren en nam Hij Zelf het initiatief. Hij stelde hun de vraag: 'Wie zoekt u?' (Joh. 18:4, 7). Toen zij die enkele woorden hoorden, was dit voldoende om hen te laten terugdeinzen en op de grond te doen vallen (Joh. 18:6). We hebben al eerder erbij stilgestaan dat Hij in feite de godsnaam uitsprak, die vele eeuwen hiervoor reeds aan Mozes was geopenbaard (Ex. 3:14).

Christus was Zelf de Eeuwige, de IK BEN, voor Wie geen mens kon standhouden. Wat wij hier zien, is eigenlijk een profetie. Straks zal elke knie zich voor Hem moeten buigen en zal elke tong belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader (Fil. 2:9-11). Bij Zijn komst in heerlijkheid en majesteit zal Hij ook afrekenen met al Zijn vijanden.

Hij geeft Zijn leven voor de schapen

Wat Johannes in dit hoofdstuk beklemtoont, is dat Hij de Goede Herder is, Die Zichzelf bewust overgeeft voor Zijn discipelen. Hij kent Zijn schapen en geeft Zijn leven voor hen (vgl. Joh. 10:11, 15). Hij had macht het leven af te leggen, en had macht het opnieuw te nemen in de opstanding. Hij gaf Zichzelf niet over als iemand die weerloos en machteloos was, maar Hij deed dit allemaal in gehoorzaamheid aan het gebod van de Vader (Joh. 10:17-18).

De Herder, Die Zichzelf aanbood voor Zijn schapen, de lijdende Knecht van de Heere, de Plaatsvervanger van allen die Hem kennen en toebehoren. Wat een indrukwekkend beeld van onze Heere en Heiland! Hij herhaalt Zijn woorden: Ik ben het, en laat niet toe dat iemand van Zijn volgelingen schade lijdt. Zo wordt het woord vervuld dat Hij had gesproken: 'Uit hen die U Mij hebt gegeven, heb Ik helemaal niemand verloren' (Joh. 17:12; 18:9).

Ik moest nog denken aan het voorbeeld van David als herder, die alles opofferde voor de schapen van zijn kudde (1 Sam. 17:34-37). Hij verlost de schapen uit de klauwen van de leeuw en de beer, die een beeld zijn van de grote vijand van de zielen. Deze geweldige inzet voor de schapen moet ons tot nadenken stemmen. Wie is een Herder, zoals Hij?

Laat dezen heengaan

Het is verbazend om te zien, maar Jezus is hier in feite de Bevelhebber. Nadat Hij Zichzelf vrijwillig heeft aangeboden als de Persoon die zij zochten, geeft Hij een nieuw bevel om te zorgen voor de Zijnen en hen vrijuit te laten gaan. De kwade machten van de duisternis mochten de schapen van Zijn kudde niet aanraken. De discipelen konden vrij heengaan, en voor ons die geloven spreekt dit van de vrijheid van het kindschap van God, de vrijheid van zonde en schuld, de vrijheid van het eeuwig oordeel, de vrijheid om God te dienen en in nieuwheid van leven te wandelen. Zie de brief aan de Galaten en andere plaatsen.

*Vrijheid, zo te minnen,
die mijn banden slaakt!
Vrijheid, die van binnen
mij zo zalig maakt!*

9. Hij wist dat alles was volbracht

‘Hierna zei Jezus, omdat Hij wist dat nu alles volbracht was, opdat het Schriftwoord vervuld zou worden: Ik heb dorst! Er stond dan een kruik vol zure wijn en ze vulden een spons met zure wijn, staken die op een hysopstengel en brachten die aan Zijn mond. Toen Jezus dan de zure wijn genomen had, zei Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf Zijn geest over’.

Johannes 19:28-30

De zeven kruiswoorden

Voor zover dit uit de evangeliën valt op te maken, heeft Christus tot zevenmaal toe iets geroepen terwijl Hij aan het kruis hing. Drie van deze kruiswoorden zijn uitgesproken vóór de drie uren van duisternis en drie erna. Tijdens de drie uren van duisternis – bijna aan het einde hiervan – horen wij slechts de hartenkreet uit Psalm 22: ‘Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?’ (Matth. 27:46; Mark. 15:34). Door deze woorden van de psalmdichter aan te halen gaf de Heer uitdrukking aan het peilloze lijden van de verlatenheid van Gods kant, die Hij onderging vanwege onze zonden.

In zekere zin vormen deze zeven uitspraken de laatste wil, het geestelijke testament van de stervende Heiland. Met name de eerste drie kruiswoorden vormen een getuigenis van de waarde en de kracht van Christus’ werk.

Wij mogen hierin beluisteren wat de gevolgen van het kruislijden zouden zijn, waarvan de brieven van het Nieuwe Testament dan ook getuigen. Wij zien hier de geestelijke rijkdommen die Hij ons heeft nagelaten op grond van Zijn volbrachte werk. Het gaat om drie zegeningen die ons krachtens Zijn dood en opstanding zijn geschonken:

1. De vergeving van de zonden, overeenkomstig het gebed van de Heer tot de Vader in Lukas 23:34.²
2. Een plaats in het hemelse paradijs, overeenkomstig de belofte van Lukas 23:43.³
3. Een plaats van zorgzame liefde te midden van Gods 'huisgezin' hier op aarde, volgens de aanwijzingen van Johannes 19:26-27.⁴

In deze wilsbeschikking van de Heiland is sprake van de geestelijke goederen die al de Zijnen op grond van Zijn lijden en sterven ontvangen. Hij is de Erflater en Hij zorgt voor het verleden, het heden en de toekomst van allen die Hem toebehoren. Zo zien wij hier in een iets andere volgorde:

1. Wat betreft het verleden: wij zijn gewassen van onze zonden door Zijn kostbaar bloed. Wij hebben de vergeving van de zonden.
2. Wat betreft het heden: Hij schenkt ons een plaats van geborgenheid te midden van de familie van Gods kinderen.
3. Wat betreft de toekomst: het paradijs van God in de hemel staat open voor ons. Wat zouden wij nog meer kunnen verlangen?

---

2 'En Jezus zei: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'.

3 'En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn.'

4 'Toen nu Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zei Hij tegen de discipel: Zie, uw moeder. En vanaf dat moment nam de discipel haar in zijn huis.'

Vader, vergeef hun

Het is ontroerend dat het eerste woord dat Christus op het kruis heeft uitgesproken, een gebed was voor Zijn vijanden. Het was geen gebed om wraak over de zondaars die Hem aan het vloekhout hadden genageld, maar een bede om vergeving voor hen. Zelfs in deze afschuwelijke situatie was het hart van de Heiland vol liefde en genade voor de verloren zondaars die Hij wilde zoeken en redden.

Hij bad de Vader om vergeving voor het kwaad dat Hem – de geliefde Zoon van de Vader – werd aangedaan. Als Hij dit niet had gedaan, zou er ongetwijfeld een vernietigend oordeel zijn gevolgd. Maar het was nog niet de dag van de wraak. De toorn van de hemel trof hier niet een schuldige wereld, maar juist de Heiland, Die de Zondendrager wilde worden en voor vijandige zondaars in de dood wilde gaan.

Vandaag zult u met Mij in het paradijs zijn

Het tweede kruiswoord tegenover de misdadiger die samen met Hem was gekruisigd, omvat de belofte van een plek in het hemelse paradijs: 'Voorwaar, Ik zeg u: vandaag zult u met Mij in het paradijs zijn' (Luk. 23:43). De Heer spreekt hier met groot gezag. Het woord 'Voorwaar' betekent: 'Amen'.

Er is geen enkele twijfel mogelijk ten aanzien van de vervulling van deze belofte. Hoewel Christus in zwakheid is gekruisigd, leeft Hij nu door Gods kracht. Wat Hij belooft, maakt Hij ook waar. Te sterven, is winst voor de gelovige. Want heen te gaan en met Christus te zijn, is verreweg het beste (Fil. 1:21-23).

Vrouw, zie, uw zoon

Het derde kruiswoord, dat de Heer richtte tot zijn moeder en tot Johannes, de geliefde discipel, luidde als volgt: 'Toen nu Jezus Zijn moeder zag, en de discipel die Hij liefhad daarbij zag staan, zei Hij tot Zijn moeder: Vrouw, zie, uw zoon. Daarna zei Hij tot de discipel: Zie, uw moeder. En van dat uur af nam de discipel haar in zijn huis' (Joh. 19:26-27).

Dit derde kruiswoord betrof Zijn vrienden en volgelingen. Er waren slechts enkele trouwe volgelingen die bij het kruis stonden, en Johannes noemt ze hier bij name. De geliefde discipel gaf morele steun aan Maria in het leed dat haar ziel doorboorde, zoals Simeon vroeger had geprofeteerd (Luk. 2:34-35). Hij zou nu haar steun en toeverlaat zijn, zodat haar verdriet zou worden verzacht. De Heer gaf hun allebei de plaats die zij na Zijn heengaan moesten innemen. Maria kreeg een zoon terug, die voor haar zou zorgen, en Johannes ontving een liefdevolle moeder.

Zó is het geestelijk gesproken nog steeds onder de volgelingen van Christus. Hij wijst ons de juiste plaats aan, en het is Zijn wens dat wij elkaar wederzijds tot steun zijn. In de familie van de kinderen van God kan men niet langs elkaar heen leven; we delen lief en leed. De Heer Zelf bepaalt de plaats die wij ten opzichte van de andere huisgenoten van het geloof moeten innemen, en welke verantwoordelijkheid wij moeten dragen.

Het is dan ook opmerkelijk dat Johannes ons later zoveel meedeelt over de onderlinge verhoudingen binnen de familie van Gods kinderen. In zijn eerste brief toont hij dat niet alle gelovigen dezelfde plaats innemen. Er zijn jonge kinderen in het geloof, die nog maar kort de Vader kennen en de blijdschap van het kinschap en het zoonschap. Anderen zijn geestelijk gegroeid en sterk geworden in het conflict met de boze. Deze 'jongelingen' hebben echter nog wel vermaningen nodig.

Weer anderen worden 'vaders' genoemd, omdat zij op hun beurt mensen tot Christus hebben geleid en aandacht en zorg aan hun geestelijke kinderen besteden. Aan hen wijdt de apostel geen vermaningen (zie 1 Joh. 2). Het is voldoende dat zij Hem kennen, Die van het begin af is, en voortdurend in gemeenschap met de Vader en de Zoon leven. Wat een voorrecht is het door de Heer Zelf een plaats toebedeeld te krijgen in Gods huisgezin!

Mijn God, Mijn God

Het vierde kruiswoord is het centrale woord in deze reeks van zeven uitspraken. We zien hier hoe de Heer uitdrukking geeft aan het peilloze lijden van de Godverlatenheid door de openingswoorden van Psalm 22 te citeren: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' (Ps. 22:2). Waarschijnlijk heeft

Hij dit gezegd aan het einde van de uren van duisternis, en zijn de laatste drie kruiswoorden vrij snel hierna uitgesproken (vgl. Luk. 23:44-46).

Lukas vermeldt ook dat het voorhangsel van het tempelhuis doormidden scheurde omstreeks het negende uur, de tijd van het avondoffer. Het volmaakte Offer was gebracht en de toegang tot God was geopend op grond van Zijn volbrachte werk.

Bij de volgende uitspraken gebruikte de Heer ook de Schrift om uitdrukking te geven aan Zijn gevoelens. Bij het vijfde kruiswoord staat dit apart vermeld. Hierna zei Jezus, Die wist dat nu alles was volbracht, opdat de Schrift werd vervuld: 'Ik heb dorst' (Joh. 19:28; vgl. Ps. 22:16; 69:22). Na het drinken van de zure wijn, zei Hij: 'Het is volbracht'. Dit is het zesde kruiswoord, slechts één woord in het Grieks, maar van eeuwigdurende betekenis!

Hij gaf Zijn geest over

Toen boog Hij Zijn hoofd en gaf Zijn geest over, dat is de zelfstandige en vrijwillige overgave van Zijn geest in de handen van de Vader. Zie de noot in de Voorhoeve-vertaling bij Johannes 19:30. Het is méér dan het uitblazen van de laatste adem.

Hierbij sprak de Heer met luider stem (!) het zevende kruiswoord, dat opnieuw een Schriftcitaat was: 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest' (Luk. 23:46; Ps. 31:6).

*Het is volbracht,
het werk van eeuwige waarde,
en God is nu verheerlijkt op de aarde
door Zijn geliefde Zoon,
Die riep met kracht:
Het is volbracht!
Het is volbracht!*

10. Heer, U weet alle dingen

‘Toen zij dan hadden ontbeten, zei Jezus tot Simon Petrus: Simon, zoon van Johannes, heb je Mij meer lief dan dezen? Hij zei tot Hem: Ja Heer, U weet dat ik van U houd. Hij zei tot hem: Weid Mijn lammeren. Hij zei opnieuw tot hem, voor de tweede keer: Simon, zoon van Johannes, heb je Mij lief? Hij zei tot Hem: Ja Heer, U weet dat ik van U houd. Hij zei tot hem: Hoed Mijn schapen. Hij zei tot hem voor de derde keer: Simon, zoon van Johannes, houd je van Mij? Petrus werd bedroefd omdat Hij voor de derde keer tot hem zei: Houd je van Mij? En hij zei tot Hem: Heer, U weet alles, U weet dat ik van U houd. Jezus zei tot hem: Weid Mijn schapen’.

Johannes 21:15-17

Een respons op Zijn liefde, een taak in Zijn dienst

In dit slothoofdstuk van het evangelie zien wij hoe wij antwoord mogen geven op Zijn liefde en zorg en ook mogen reageren op Zijn alwetendheid. Terwijl de Heer alle dingen wist, herkenden zij Hem niet eens als hun Heer en Meester: ‘(...) de discipelen wisten echter niet dat het Jezus was’ (vs. 4). Na de wonderbare visvangst lezen wij echter wel dat zij wisten dat het de Heer was (vs. 12).

Johannes 21 bevat belangrijke lessen, die wij van de opgestane Heer mogen leren. Maar liefst zeven discipelen waren gaan vissen, zonder opdracht hiertoe te hebben. Het was een eigen initiatief van Petrus, die had gezegd: ‘Ik ga vissen’

(vs. 3). In beeld zien wij hier een dienst die men verricht zonder enige leiding van de Meester, volgens de gedachten van ons natuurlijke hart. Zo'n dienst is vruchteloos: '(...) en in die nacht vingen zij niets'.

De Heer wil ons de dwaasheid van onze eigen inspanningen laten voelen. *'Kinderen, hebt u soms iets te eten?'* De Heer wist dat zij niets hadden gevangen, maar de vraag diende om hen – en ook ons – tot zelfoordeel te brengen. *'Zij antwoordden Hem: Nee'* (vs. 5). Zonder Hem kunnen wij niets doen (Joh. 15:5).

Toen die les was geleerd, openbaarde de Heer Zijn macht. En met wat een liefde deed Hij dit: *'Hij nu zei tot hen: Werp het net uit aan de rechterkant van het schip en u zult vinden. Zij dan wierpen het uit en konden het niet meer trekken vanwege de menigte van de vissen'* (vs. 6). Wie was Hij? Niemand van de discipelen wist het, vóórdat Hij zo wonderlijk handelde.

Had Petrus niet de eerste moeten zijn, die Hem herkende? Hij had Hem vroeger toch ook ontmoet aan de oever van het meer Gennesaret (Luk. 5:1-11). Maar om de Heer te herkennen kan men geen beroep doen op geestkracht of herinnering. *Gemeenschap* met Hem is nodig hiervoor: *'De discipel dan die Jezus liefhad, zei tegen Petrus: Het is de Heer!'* (vs. 7).

Johannes had zo genoten van Zijn liefde dat hij onmiddellijk kon zeggen, toen hij de openbaring van Zijn liefde en macht zag: Alleen *Hij* kan zo handelen. De kennis van Zijn Persoon en het genot van Zijn liefde brengen ons ertoe Zijn goedheid en macht te onderkennen in onze omstandigheden. Wij zullen dankbaar en vol aanbidding zeggen: Ik ken Hem, alleen *Hij* kan zo handelen. In Zijn daden ontdekken wij Hemzelf. Maar Hij wil ons toch gebruiken in Zijn dienst, en Petrus mocht het net op het land trekken, vol grote vissen, honderddrieënvijftig (vs. 11).

De Heer en Meester van de discipelen was ook hun Gastheer. Hij nodigde Zijn discipelen uit voor de maaltijd die Hij al eerder voor hen had klaargemaakt op het strand, en reikte hun brood en vis toe (vs. 13).

Na de maaltijd volgt het herstel van Petrus in de openbare dienst van de Heer. Hij krijgt drie vragen en drie opdrachten van de Meester, die herinnerden aan Petrus' drievoudige verloochening (Luk. 22:61). De vragen doorzochten de schuilhoeken van zijn hart, en hij moest een beroep doen op het feit dat Hij alle dingen wist: *'Heer, U weet alles, U weet dat ik van U houd'* (vs. 17).

Ondanks zijn falen en de verloochening van de Heer, was Petrus toch intens gehecht aan Hem. In Zijn genade wilde Hij hem nu opnieuw gebruiken in Zijn dienst. Nu zijn hart op de juiste plaats was, vertrouwde de Heer hem de zorg toe voor de lammeren en de schapen van Zijn kudde. Bij de lammeren staat de zorg voor voedsel op de voorgrond, bij de schapen de noodzaak van leiding geven. Liefde is het motief voor alle ware dienst.

Volg Mij

Het slot van Johannes 21 bevat ook weer een les. Petrus was nu hersteld. De Heer had Hem ertoe gebracht te veroordelen wat tot zijn pijnlijke val had geleid. Hij kon nu tegen hem zeggen: ‘Volg Mij’ (vs. 19). Maar Petrus keerde zich om en hij zag Johannes volgen (vs. 20).

Voor Johannes was het niet nodig een opdracht te krijgen om de Heer te volgen. Hij volgde Hem eigenlijk vanzelf. Als wij vertrouwen op ónze liefde voor de Heer, dan kan ons hetzelfde overkomen als Petrus. Maar als wij genieten van de liefde van de Heer voor ons, dan worden wij voor zo’n val bewaard. Johannes hoefde niet vermaand te worden om de Heer te volgen. Jezus had zo’n aantrekkingskracht voor hem, dat hij geen bevel, geen aanmoediging nodig had. De liefde van de Heer trok zijn hart aan. Zo zullen wij Hem kunnen volgen zonder aansporing of inspanning.

Maar hoe kunnen wij waarmaken wat de discipel deed, die Jezus liefhad? Wij weten dat wijzelf zwak zijn; en wij roepen tot Hem, Die machtig is ons te helpen. Maar doen wij dat wel in geloof? Roepen wij misschien zonder ernaar te verlangen om van Zijn liefde te genieten? Wensen wij praktisch te beleven wat wij nu hebben gezien? Ons roepen is zo vaak zonder de zekerheid dat er iets zal veranderen in ons leven. Waarom is dat? Natuurlijk zijn wij zwak. Maar wij richten ons tot Hem, *‘Die in staat is zeer overvloedig te doen boven alles wat wij bidden of denken, naar de kracht die in ons werkt’* (Ef. 3:20).

Het gaat niet alleen om het uiterlijke resultaat dat Hij voor ons kan bewerken – en dat Hij inderdaad zo vaak bewerkt – maar zeker ook om een *innerlijk* werk. Het is de kracht die *in ons* werkt. Hij wil overvloedig in onze harten werken, boven alles wat wij bidden of denken. Laten wij hiertoe op Hem vertrouwen. Dit leidt ertoe dat wij veel meer zullen genieten van Zijn onpeilbare en onmetelijke

liefde! Als wij daarmee vervuld zijn, zullen de gevolgen te zien zijn. Niet alleen in ons persoonlijke leven, maar ook samen 'met alle heiligen'. De Naam van de Heer zal door allen die Hem toebehoren verheerlijkt worden: *'Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus, tot in alle geslachten van alle eeuwigheid! Amen'* (Ef. 3:21).

Bron verantwoording cover:

Foto: archief OudeSporen 'Zonsondergang' Maxilly Frankrijk.

Distributie:

CBC 't Gulden Boek te Houten

Website: www.cbcboek.nl

E-mail: info@cbcboek.nl